

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Restaurering

av betesmarker och slåtterängar

Utgiven av: Länsstyrelsen i Gotlands län
Titel: Restaurering av betesmarker och slåtterängar
Foto | framsida: Mostphotos
Foto | inlaga: Anges i anslutning till bild
Illustration miljö mål: Tobias Flygar
Tryckeri: Länsstyrelsen i Gotlands län, Visby
Tryckår: 2020

Så hanterar vi dina personuppgifter: www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Restaurering bidrar till ett rikt odlingslandskap

Miljömålet Ett rikt odlingslandskap är ett av Sveriges 16 miljö-kvalitetsmål. Det handlar om att bevara biologisk mångfald, kulturmiljöer, men också om att värna förutsättningarna för livs-medelsproduktion och rekreation. Odlingslandskapet tillhör både människor, växter och djur. De årliga uppföljningarna visar tyvärr att det är svårt att nå målen med de idag beslutade styrmedlen.

Har du en betesmark eller slåtteräng som vuxit igen? Är du intres-serad av att återuppta bete eller slåtter? Behöver marken röjas och restaureras? Då finns det kanske en möjlighet för dig att få viss finansieringshjälp.

Det finns olika former av restaureringsstöd inom ramen för lands-bygdsprogrammet 2014 – 2020. Här kan du bekanta dig med dessa.

Informationen är en del av länsstyrelsens kompetens-utvecklingsprojekt ”Ett rikt odlingslandskap”. Finansieringen kommer från landsbygdsprogrammet 2014 – 2020 som finansieras via EU och svenska staten.

ETT RIKT ODLINGSLANDSKAP

Innehåll

- 6 Engångsröjning**
- 8 Femårig restaurering**
- 10 Kostnadsfri rådgivning**
- 13 Skogsstyrelsens stöd till utveckling av natur- och kulturvärden i skogen**

BIOLOGISK MÅNGFALD

Många växter hotas av igenväxning, exempelvis den lilla orkidén krutbrännare.

Foto: Mostphotos

Engångsröjning

Miljöinvestering för engångsröjning av betesmarker kan vara en stödmöjlighet om du har en mark som inte har vuxit igen särskilt mycket. Det kanske har varit ett betes- eller slåtteruppehåll några år och buskar och sly har vuxit till sig. Marken får inte ingå i ett miljöersättningsåtagande för skötsel av betesmarker och slåtterängar, men efter en enklare åtgärd ska den kunna ingå i ett åtagande redan året efter åtgärden.

Stödet går att söka när som helst under året. Ansökan och ett godkännande från länsstyrelsen krävs innan åtgärderna påbörjas. Pengarna till engångsröjning är begränsade. Stödbeloppet är 5 000 kronor per hektar.

Länsstyrelsen gör ett urval bland inkomna ansökningar för att välja ut de som kan beviljas stöd. Urvalet bygger på så kallade urvalskriterier. Ansökan poängsätts i olika steg. Det som särskilt efterfrågas – och väger tyngst – är förutsättningarna för att marken ska omfattas av särskild skötsel efter röjningen. Det utesluter betesmarker som inte har så mycket natur- och kulturvärden. Extra vikt läggs vid om röjningen gör att kulturbärande landskapselement synliggörs samt om åtgärder görs för att aktivt bidra till friluftslivet. Det är länsstyrelsen som upprättar en plan för röjningen. Det görs genom besök på plats och i dialog med dig som söker stödet.

ENGÅNGASRÖJNING ►

I det här stadiet av igenväxning kan miljöinvestering för engångsröjning vara en stödmöjlighet.

Foto: Gunilla Lexell

Femårig restaurering

Miljöersättning för restaurering av betesmarker och slåtterängar är en femårig stödform. Om du har en mark som har vuxit igen under en längre tid kan det krävas åtgärder under flera år. Det kan handla om såväl buskar, sly och träd. Marken får inte ingå i ett åtagande för skötsel av betesmarker och slåtterängar. Den får heller inte ha ingått i ett sådant efter 2006.

Stödet kan sökas endast en gång per år, vanligtvis i mars–april, samtidigt som övriga jordbrukarstöd (SAM-ansökan) görs. Ansökan och ett godkännande från länsstyrelsen krävs innan åtgärderna påbörjas. Stödbeloppet är 3 600 kronor per hektar och år.

Det måste finnas förutsättningar för att marken ska omfattas av särskild skötsel efter restaureringen. Det utesluter betesmarker som inte har så mycket natur- och kulturvärden. Det är länsstyrelsen som upprättar en plan för röjningen. Det görs genom besök på plats och i dialog med dig som söker stödet.

Några checkpunkter:

- Igenväxningen gör att marken inte uppfyller villkoren för miljöersättning.
- Det finns påtagliga inslag av gräs och örter som duger som foder.
- Det finns spår av växter eller djur som gynnas av att marken sköts, alternativt finns höga kulturhistoriska värden.
- Produktionshöjande åtgärder, exempelvis gödsling, har inte gjorts.

FEMÅRIG RESTAURERING

Tillräcklig markvegetation finns för att marken har potential för att klara villkoren för skötselersättning efter fem års restaurering.

Foto: Gunilla Lexell

Kostnadsfri rådgivning

Har du en mark som du vill restaurera och behöver få råd om hur du ska göra? Då kan du vända dig till oss på länsstyrelsen. Vi erbjuder kostnadsfri rådgivning, gärna gör innan du ansöker om något stöd. Kontakta oss gärna via vår hemsida där det finns ett anmälningsskema www.lansstyrelsen.se/gotland/natur-och-landsbygd/information-till-lantbrukare/kompetensutveckling-och-radgivning/ett-rikt-odlingslandskap.

Kontakta någon av oss rådgivare:

Maude Fyrenius

Telefon: 010-223 92 98

E-post: maude.fyrenius@lansstyrelsen.se

Gunilla Lexell

Telefon: 010-223 92 61

E-post: gunilla.lexell@lansstyrelsen.se

RÅDGIVNING

Du kan få hjälp av en rådgivare att planera en restaureringsinsats för att återställa en mark.

Foto: Gunilla Lexell

**Vill du utveckla natur-
och kulturvärden i skogen?
Skogsstyrelsen ger stöd via
Skogens miljövärden**

Skogsstyrelsens stöd till utveckling av natur- och kulturvärden i skogen

Det finns ett stort intresse för att restaurera och åter börja hävda gamla kraftigt igenväxta lövängsmarker. De markerna har svårt att passa in i jordbrukarstödet för femårig restaurering av betesmark eftersom det tar tid innan gräs och örter återetablerar sig på marken.

Det finns dock en annan möjlighet om ni har intresse och engagemang för dessa marker. Det är att via Skogsstyrelsen söka stöd för Skogens miljövärden. Stödet är till för dig som vill utveckla natur och kulturvärden i skogen. Det finns möjlighet att få kostnadsfri rådgivning av Skogsstyrelsen, där du kan få hjälp med att reda ut om din mark kan vara aktuell för stödet, och om så är fallet har du via rådgivningsbesöket underlag och dokumentation som du sedan kan använda när du ansöker om stöd.

Stödet betalas ut i form av en fast ersättning, och för att sköta natur och kulturmiljöer är ersättningen 9 000 kronor per hektar. Sista datum för att söka stödet är 2 september 2020.

Kontakta Skogsstyrelsen:

Astrid Dale

Telefon: 0498-25 85 06

E-post: astrid.dale@skogsstyrelsen.se

Karolina Sundblad

Telefon: 0498-25 58 21

E-post: karolina.sundblad@skogsstyrelsen.se

TRÄD I LÖVÄNGAR

I igenväxta lövängsmarker finns det ofta ekar som behöver friställas.

Foto: Gunilla Lexell

Länkar till mer information

Stöd för röjning och restaurering

www.lansstyrelsen.se/gotland/natur-och-landsbygd/stod-till-jordbruksforetagare/stod-till-restaurering-av-betesmarker-och-slatterangar

Rådgivning

www.lansstyrelsen.se/gotland/natur-och-landsbygd/information-till-lantbrukare/kompetensutveckling-och-radgivning/ett-rikt-odlingslandskap

Skogsstyrelsens stöd

www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/stod-och-bidrag/skogens-miljovarden

